

- 1 (1801) **ÉMILE LITTRÉ** – filosof francez, puternic influențat de A. Comte și care, la rândul său, a influențat pozitivismul, oferind tot atât de mult acestei filosofii, pe cât a primit de la ea.
- 2 (1905) **AYN RAND** – gânditoare ruso-americană, cunoscută pentru dezvoltarea sistemului filosofic numit obiectivism - realitatea există independent de conștiință, se poate obține cunoaștere obiectivă din percepție prin procesul de formare a conceptului și logica inductivă.
- 3 (1909) **SIMONE WEIL** – gânditoare de origine franceză, considerată, la sfârșitul sec. XX, drept cea mai influentă persoană din lume în domeniul chestiunilor religioase și spirituale.
- 4 (1918) **L. PAREYSON** – existențialist italian, care adoptă termenul „personalism ontologic”. În opera sa proteiformă aprofundează „natura hermeneutică a adevărului” și consideră că relația persoanei cu adevărul este „revelația irepetabilă”, „ontologia ineputabilului”.
- 5 (1944) **DOMINIQUE LECOURT** – filosof francez, cunoscut pentru interpretarea materialistă a filosofiei științei a lui G. Bachelard.
- 6 (1748) **ADAM WEISHAUP** – filosof german, fondator al Ordinului Illuminati.
- 7 (1477) **THOMAS MORE HARE** – filosof englez, introduce termenul „utopia” și dă naștere unui gen literar (ficțiune utopică și distopică). Utopianismul a combinat conceptele clasice ale societăților perfecte (Platon și Aristotel) cu finețe retorică romană (Cicero, Quintilian), genul renescentist continuând în epoca iluminării și supraviețuind în modernitate.
- 8 (412) **PROCLUS LYCAEUS** – filosof grec neoplatonist, printre ultimii clasici majori, a pus la punct unul dintre cele mai elaborate sisteme neoplatonice și a influențat filosofia medievală occidentală (grecă și latină).
- 9 (1878) **MARTIN BUBER** – existențialist austriac, cunoscut pentru filosofia dialogului, o formă de existențialism dialogal centrată pe distincția dintre relația Eu-Tu și relația Eu-Acela.
- 10 (341 î.e.n.) **EPICUR** – filosof grec, fondatorul epicureismului, curent centrat pe traiul autosuficient, pe viață fericită, liniștită, caracterizată prin ataraxie (pace și lipsa fricii) și aponie (absența durerii). A susținut că teama de moarte, eveniment presupus oribil și dureros este cauza nevrozei umane, cauzând o inutilă anxietate, comportamente egoiste și ipocrie.
- 11 (1951) **VALENTIN MUREȘAN** – filosof român, promotor și dedicat susținător al domeniului filosofiei morale și al eticii aplicate în România, fondator al Centrului de Cercetare în Etica Aplicată (CCEA).
- 12 (1809) **CHARLES DARWIN** – gânditor englez, cunoscut pentru contribuțiile sale la știința evoluției. Teoriile lui au influențat multe poziții filosofice, iar termenul darwinism este folosit pentru a descrie concepte evoluționiste în general. A sprijinit mișcarea de emancipare a sclavilor și s-a opus argumentului lui Francis Galton, conform căruia trăsăturile umane morale și mentale pot fi moștenite.
- 13 (1180) **DIMITRIE GUSTI** – creatorul sociologiei românești, preocupat, pe lângă sociologie, de etică și estetică.
- 14 (1404) **L. BATTISTA ALBERTI** – renescentist italian, a epitomizat Omul Renașterii. Este printre primii care definesc opera de artă ca imitație a naturii.
- 15 (1748) **J. BENTHAM** – filosof englez, fondatorul utilitarismului modern. A definit drept „axioma fundamentală” a filosofiei sale principiul celei mai mari fericiri a celui mai mare număr – criteriu moral al eticii utilitariste.
- 16 (1331) **COLUCCIO SALUTATI** – umanist italian, figură importantă a Renașterii Florentine. A făcut posibil, pentru un grup select de savanți din epocă, accesul la textele lui Aristotel și Platon în greaca veche.
- 17 (1798) **F. E. BENEKE** – filosof german post-kantian, scriitor prolific cu contribuții în multiple arii filosofice. Trăsătura distinctă a sistemului său este convingerea că psihologia empirică trebuie să stea la baza oricărei filosofii. Potrivit lui Beneke, prima problemă a filosofiei este determinarea elementelor simple a căror dezvoltare conduce la perfecționarea minții.
- 18 (1838) **ERNST MACH** – filosof german al științei, care a exercitat o influență majoră asupra pozitivismului logic și pragmatismului american. A apărut un tip de fenomenalism care recunoștea ca reale doar senzațiile.
- 19 (1473) **NICOLAUS COPERNICUS** – gânditor umanist de origine poloneză, creditat pentru a fi formulat modelul heliocentric al universului. Pe lângă studiile sale de astronomie matematică, avea o bună cunoaștere a scrierilor filosofice și de știință naturală ale lui Aristotel și Averroes.
- 20 (1882) **NICOLAI HARTMANN** – filosof german, reprezentant cheie al realismului critic și unul dintre cei mai importanți metafizicieni ai sec. XX. Teoria sa morală contrastează cu teoriile raționaliste și formaliste, susținând că putem obține cunoaștere morală printr-o investigație fenomenologică asupra experiențelor noastre despre valori, și nu din principii pur raționale.
- 21 (1921) **JOHN RAWLS** – filosof american, autor al teoriei dreptății ca echitate, care integrează noțiunile de libertate și egalitate și folosește drept argument un experiment de gândire, numit „poziția inițială”, cerând oamenilor să decidă în ce fel de societate ar alege să trăiască, dacă ar fi plasați în spatele unui „văl al ignoranței”.
- 22 (1788) **ARTHUR SCHOPENHAUER** – filosof german, a caracterizat lumea fenomenală drept produsul unei voințe metafizice orbe și insașiabile. A fost printre primii gânditori occidentali care au împărțit aspecte semnificative ale filosofiei orientale, precum ascetismul și noțiunea de lume ca aparență. Opera sa a fost descrisă ca o manifestare exemplară a pesimismului filosofic.
- 23 (1883) **KARL JASPERS** – gânditor german, a apelat la analiza filosofică în încercarea de a descoperi un sistem filosofic inovator. A fost adesea privit ca un exponent major al existențialismului în Germania, deși nu a acceptat niciodată această etichetă.
- 24 (1463) **GIOVANNI PICO DELLA MIRANDOLA** – renescentist italian ale cărui 900 de teze despre religie, filosofie, filosofie naturală și magie, reunite în „De hominis dignitate” (supranumită „Manifestul Renașterii”) au fost interzise universal de Biserică.
- 25 (1866) **BENEDETTO CROCE** – filosof italian neo-hegelian, puternic influențat de idealismul german. Opera lui este o încercare de a rezolva conflictele dintre empirism și raționalism. Își numește metoda „immanentism” și consideră că rădăcina realității este existența immanentă în experiența umană concretă, trăită în spații și perioade specifice.
- 26 (1586) **NICOLAUS CABEUS** – filosof italian, matematician și inginer, ale cărui observații au fost publicate în lucrările „Philosophia magnetica” (1629) și „In quatuor libros meteorologicorum Aristotelis commentaria” (1646). Un crater de pe Lună îi poartă numele.
- 27 (1913) **PAUL RICOEUR** – filosof francez cunoscut pentru maniera în care a împletit hermeneutica și fenomenologia. El aplică hermeneutica și ca mod în care sinele se constituie în raport cu ce este în afara sa. Înțelegerea de sine este rezultatul interpretării hermeneutice.
- 28 (1533) **MICHEL DE MONTAIGNE** – filosof francez, aparținând scepticismului renescentist, cunoscut și pentru popularizarea eseului ca gen literar. O mare parte a scepticismului lui Pascal din „Pensées” a fost atribuită influenței lui Montaigne.